

IZVEŠTAJ: Kontrola kvaliteta vazduha na teritoriji Grada Vranja u novembru 2015.god.

21.12.2015

Kontrola kvaliteta vazduha na teritoriji Grada Vranja vrši se na dva merna mesta. Jedno merno mesto se nalazi u Zavodu za javno zdravlje Vranje u Vranju u blizini centra grada, a drugo merno mesto je u krugu Osnovne škole "Svetozar Marković" u Vranju. Pri izboru mernih mesta vodilo se računa o rasporedu i vrsti izvora zagađivanja, gustine naseljenosti, specifičnosti terena i meteoroloških uslova. Na oba merna mesta vrši se sistematsko dnevno merenje osnovnih zagađujućih materija SO₂, O₃, kao i NO₂. Takođe se na oba merna mesta vrši analiza aerosedimenta u mesečnim uzorcima padavina, gde se određuju i ukupne taložne materije. Procena zagađenosti vazduha, odnosno granične vrednosti, tolerantne vrednosti, maksimalno dozvoljene vrednosti emisije za pojedine parametre aerogagađenja baziraju se na važećim zakonskim propisima (Zakonu o zaštiti vazduha Sl. Glasnik R.S. 36/09, Uredbi o uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha Sl.Glasnik R.S. br.11/10, i Uredbi o izmenama i dopunama Uredbe o uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha Sl.Glasnik R.S. br.75/2010 i 63/2013).

Izvori zagađenja vazduha su procesi sagorevanja fosilnih goriva u individualnim kućnim ložnjama, kao i procesi u industrijskim postrojenjima, izduvni gasovi saobraćajnih vozila i dr. U zimskim mesecima kada je sezona loženja dolazi do povećanih koncentracija zagađujućih materija. Tome doprinose i meteorološki uslovi: niska temperatura, povećana vlažnost i povećani atmosferski pritisak. Svaka od zagađujućih materija ima specifičan mehanizam delovanja na zdravlje ljudi. Najčešće dolazi do nadražaja respiratornih puteva, otežanog disanja, kašljanja, otežanog stezanja u grudima, suženja oči, pojačane sekrecije iz nosa. U vreme kada je povećana koncentracija ovih materija, osobe sa srčanim i plućnim oboljenjima, starije osobe, trudnice i deca treba da izbegavaju bilo kakvu aktivnost na otvorenom. Ostali deo stanovništva bi trebalo da izbegava produženu i napornu fizičku aktivnost na otvorenom prostoru.

U novembru 2015.god. izvršeno je 60 dnevnih merenja SO₂ na 2 merna mesta, 30 na mernom mestu u ZZJZ u Vranju i 30 na mernom mestu u O.Š. "Svetozar Marković" u Vranju. U novembru 2015.god. na mernom mestu u Zavodu za javno zdravlje Vranje bila su 2 dana sa vrednostima preko granične odnosno tolerantne vrednosti emisije za jedan dan, dok na mernom mestu u O.Š. "Svetozar Marković" u Vranju nije bilo vrednosti koncentracija SO₂ preko granične vrednosti i tolerantne vrednosti emisije za jedan dan po važećoj Uredbi. Granična vrednost, kao i tolerantna vrednost emisije za SO₂ za jedan dan iznosi 125 µg/m³/dan. U novembru izvršeno je 60 dnevnih merenja O₃ na 2 merna mesta, 30 na mernom mestu u ZZJZ u Vranju i 30 na mernom mestu u O.Š. "Svetozar Marković" u Vranju. U novembru 2015.god. bila su na mernom mestu u ZZJZ Vranje 10 dana sa koncentracijama O₃ preko maksimalno dozvoljene vrednosti emisije za jedan dan, dok su na mernom mestu u O.Š. "Svetozar Marković" bila 2 dana sa koncentracijama O₃ preko maksimalno dozvoljene vrednosti emisije za jedan dan po važećoj Uredbi. Maksimalno dozvoljena vrednost emisije za O₃ za jedan dan iznosi 50 µg/m³/dan.

Azot dioksid U novembru 2015.god. izvršeno je 60 dnevnih merenja azot dioksida na 2 merna mesta, 30 na mernom mestu u ZZJZ u Vranju i 30 na mernom mestu u O.Š. "Svetozar Marković" u Vranju. U novembru 2015.god. vrednosti koncentracija NO₂ preko granične vrednosti emisije za jedan dan, kao ni preko tolerantne vrednosti emisije za jedan dan, ni na jednom od dva navedena merna mesta. Granična vrednost emisije za azot dioksid za jedan dan iznosi 85 µg/m³/dan, a tolerantna 125 µg/m³/dan. Aerosediment U novembru 2015.god. analiza aerosedimenta u mesečnim uzorcima padavina rađena je na mernim mestima u ZZJZ Vranje i O.Š. "Svetozar Marković". Mesečne vrednosti ukupnih taložnih materija u novembru 2015.god., na ovim mernim mestima, bile su ispod maksimalno dozvoljene vrednosti za jedan mesec. Maksimalno dozvoljena vrednost za ukupne taložne materije na mesečnom nivou iznosi 450 mg/m²/dan. Tabela sa rezultatima merenja Dr Nevenka Stanojković Lekar spec.higijene Dejan Jovanović Spec.toksikologije